

Voorzitter

De artikelen 1 t/m 3 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Verandering in de Grondwet, strekkende tot opening van bepalingen inzake het correctief referendum (26156)**, en over:
- de gewijzigde motie-Rehwinkel/Brood over het uitschrijven van een raadplegend referendum door een bestuursorgaan niet met betrekking tot eigen besluitvorming (26156, nr. 7).

(Zie vergadering van 10 februari 1999.)

De artikelen I t/m V en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! De fractie van GroenLinks beschouwt opname van het correctief referendum in de Grondwet als een belangrijk politiek moment. Wij onderschrijven niet het door sommigen geuite bezwaar dat het toestaan van referenda kan leiden tot het ondergraven van het vertegenwoordigend stelsel. Wij gaan er zelfs van uit dat het correctief referendum het politieke primaat in brede zin versterkt. Wij vinden ook dat de wetgever door het toestaan van het correctief referendum uitsprekt vertrouwen te hebben in het oordeel van de burgers en beschouwen dit als een groot goed.

De fractie van GroenLinks heeft het initiatief tot herziening van de Grondwet van het eerste Paarse kabinet dan ook vanaf het begin van harte ondersteund. Dit neemt niet weg dat wij teleurgesteld zijn over het voorstel van wet dat deze week in tweede lezing door de Kamer is behandeld. Naar ons idee liggen de drempels te hoog, waarmee het

afdwingen van een referendum wordt ontmoedigd. We hebben er moeite mee dat de aantallen die nodig zijn voor het houden van een referendum zijn opgenomen in de Grondwet. Daarnaast zijn naar ons idee te weinig onderwerpen referendabel gemaakt.

Mijn fractie betreurt deze keuzes van de grondwetgever ten eerste en ze hebben onze vreugde over de grondwetsherziening dan ook verminderd. Wij stemmen in met het voorstel, zij het met bedenkingen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en de VVD voor het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast, dat dit wetsvoorstel met de vereiste gekwalificeerde meerderheid is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Rehwinkel/Brood (26156, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaring vooraf.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie zal tegen deze motie stemmen. In de eerste plaats heeft de minister gisteren toegezegd dat hij met een notitie zal komen over de ins en outs van het wettelijk regelen van het raadplegend referendum. In de tweede plaats vinden wij de motie overbodig. In de derde plaats wil de motie slechts één aspect van het raadplegend referendum wettelijk regelen, namelijk de inperking van de lokale autonomie. De motie gaat op dit punt zeer ver en mede daarom zullen wij haar niet steunen.

Mevrouw **Scheltema-de Nie** (D66): Voorzitter! In de motie wordt gevraagd om een verbod van raadplegende referenda voor provincies en gemeenten op terreinen waar deze organen geen eindverantwoordelijkheid hebben. D66 zal om de volgend redenen

tegen deze motie stemmen. In de eerste plaats heeft de minister een integrale notitie over raadplegende referenda toegezegd. Wij vinden het chic om op die notitie te wachten en vervolgens tot een integrale beoordeling te komen. In de tweede plaats houdt het in de motie voorgestelde verbod een forse aantasting van de gemeentelijke en provinciale autonomie in. Deze aantasting wordt naar ons oordeel niet gerechtvaardigd door de praktijk zoals die zich tot nu toe heeft ontwikkeld. Wij beschouwen deze motie als een typisch voorbeeld van Haagse betweterigheid en wij zullen haar dan ook niet steunen.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD en de SGP voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1998 (derde wijziging) (26349)**.

De artikelen 1 en 2, de begrotingsstaat, onderdeel uitgaven en verplichtingen, en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Goedkeuring van het op 24 juni 1986 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest (Verdrag nr. 162 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar tweeënzeventigste zitting) (23984)**.

De artikelen 1 en 2 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

Voorzitter

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Zoals afgesproken, schors ik de vergadering tot 15.00 uur.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Is het niet mogelijk om tot 14.00 uur te schorsen?

De **voorzitter**: Waarom hebt u dat bij de regeling van werkzaamheden niet gevraagd?

De heer **Weisglas** (VVD): Mijn excuses, maar na nadere consultatie in mijn fractie verzoek ik u vriendelijk om 14.00 uur weer te beginnen.

De **voorzitter**: Als de andere fracties daar geen bezwaar tegen hebben, beginnen wij om 14.00 uur met het VAO medische hulpmiddelen. Men moet er dan wel rekening mee houden dat rond 15.30 uur stemmingen zullen plaatsvinden.

De vergadering wordt van 12.55 uur tot 14.00 uur geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 10 februari 1999 over het **Plan van aanpak kostenbeheersing medische hulpmiddelen (24124, nr. 69)**.

Mevrouw **Kant** (SP): Mevrouw de voorzitter! De voorgestelde besparingen op hulpmiddelen leiden tot een beperking van het menswaardig deelnemen aan de samenleving door mensen met een handicap. De SP-fractie vindt dit ronduit onfatsoenlijk! Net zo onfatsoenlijk vind ik het gedrag van de coalitiepartijen. Terwijl zij in koor gisteren meeriepen dat de maatregel niet deugt, lijken zij niettemin akkoord te gaan. Anders zou de minister haar bezuinigingen immers niet halen. Ik stel vast dat bij deze partijen de centen kennelijk voor de mensen gaan. Om binnen het budget te blijven, moeten gehandicapte mensen maar een stukje menswaardigheid inleveren. Ik vind dit onvoorstelbaar! Het zal ook een zware taak voor deze partijen worden om deze houding aan de getroffen mensen uit te leggen.

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Wij geven de partijen vandaag nog één keer de kans om tot inkeer te komen. De heer Buijs zal straks namens de gehele oppositie een motie indienen die ertoe strekt de maatregel uit te stellen. Ten eerste omdat de maatregel niet deugt. Daarvoor hoeven wij geen evaluatie af te wachten. De boodschappen van ervaringsdeskundigen – de patiënten – zijn duidelijk genoeg. Rantsoenering van hulpmiddelen betekent hoge eigen betalingen. Het zal er ook toe leiden dat mensen afzien van noodzakelijke zorg, met als gevolg gevoelens van onveiligheid, angst om de deur uit te gaan en sociaal isolement. Ten tweede omdat wordt uitgegaan van de verkeerde veronderstelling, namelijk dat mensen misbruik zouden maken van deze middelen. Ten derde omdat het risico reëel is dat de maatregel niet tot minder, maar juist tot meer kosten zal gaan leiden. Ten vierde omdat de verkeerden worden getroffen. Het zou van meer moed getuigen als de minister de fabrikanten en leveranciers aanpakte; niet de patiënten, maar zij die aan de patiënten verdienen, dienen aangepakt te worden. Ten vijfde omdat tegen alle afspraken in nauwelijks overleg is gevoerd met patiëntenorganisaties. Waarom geeft de minister dit achteraf niet gewoon toe? De maatregel wil zij niet intrekken. Daarover verschillen wij heel erg van mening. Het minste is toch – en dat is voor iedereen nu wel duidelijk – dat de minister toe durft te geven dat het overleg met de patiëntenverenigingen onvoldoende is geweest. Hoe kan zij blijven beweren dat de Reumapatiëntenbond is gehoord?! Ik heb gisteren nog een telefoontje van ze gehad. De minister beweerde dat deze bond was gehoord, maar dat blijkt niet waar te zijn!

Ik doe vandaag een dringend beroep op de coalitiepartijen om de motie van de oppositie te steunen, om niet hún fatsoensnormen in te leveren voor 50 mln.! Zoals de stomapatiëntenverenigingen vandaag schrijven: ieder weldenkend mens kan toch niet anders dan tot de conclusie komen dat de huidige voorliggende maatregelen van een onjuiste veronderstelling uitgaan en feitelijk beschamend van karakter zijn. Ik vraag de coalitiepartijen: behoort u ook tot de categorie weldenkende mensen?

De heer **Buijs** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Dit plan van aanpak hulpmiddelen is een slecht plan. Gisteren hebben wij hier uitvoering over van gedachten gewisseld met de minister. Het is een slecht plan, omdat het inhoudt dat rantsoenering zal plaatsvinden. Dat betekent een ernstige belemmering voor patiënten die hulpmiddelen nodig hebben. Een slecht plan ook, omdat wijziging van regelgeving 1996 tot in detail wordt aangepast. Dit zal onnodige extra kosten met zich meebrengen. Het belangrijkste is eigenlijk nog dat wij spreken over een plan waarvoor, naar wij weten, geen enkel draagvlak is in de samenleving. Patiëntenconsumenten staan er überhaupt niet achter. Vele brieven hebben wij daarover ontvangen. Vandaag nog ontvingen wij een noodkreet van de stomapatiëntenvereniging Harry Bacon. Belangrijk is ook dat er geen draagvlak is onder verzekeraars. Daar was het de minister toch om te doen? Zij moeten dit plan uitvoeren. Blijkens een schrijven van 11 januari jl. is van hen echter geen enkele medewerking te verwachten. In de media was het van de zijde van de coalitiepartijen veel "boeh" en "bah", het was een slecht plan, de PvdA zou het niet willen steunen, D66 toonde zich ook geschokt, enz. Maar wat merken wij nu? Het coalitiebelang gaat blijkbaar boven andere belangen.

Wij willen de minister nog eens oproepen om vooral te zoeken naar een draagvlak voor dit plan van aanpak. Daarvoor hebben wij als oppositiepartijen een voorstel geformuleerd, dat wij graag voorleggen aan de coalitiepartijen, in de hoop dat ook zij daarmee akkoord willen gaan.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat het voorliggende Plan van aanpak kostenbeheersing medische hulpmiddelen zeer gedetailleerd van inhoud is en in zijn uitvoering extra kosten met zich zal brengen;

voorts constaterende, dat het plan van aanpak de vergoeding van